
Awërenj ë yïth

Dhulum në Lönj de Tilroor ë Kuët kök

Yenju ye Lönj ë Tilroor ë Kuët kök?

Lönj de *Racial Discrimination Act 1975* (Cth) (the RDA) aye looi bï ya awëc ë lönjic na yonj yïn raandö ë wët yen raan ë kuat dö, cit , kuan bëëi yïn, pandö ka raan ë kóc lik ka nonj köu bën pandö .

Yen aye looi aya bï män ë tilroor ya awëc ë logic.

Lëu bï ë lönj kãn ya luööl nin?

Yïn alëu ba lönj de RDA ya luööl ba cuök yaan ya yök në yän juëc ë pïir de raan abën yic :

- **Luui**– yök ë luoi, ka ye mat në ajuieer ë luoi yic, piöoc ë kuër luoi, cot tuej ë yic.
- **Piöc**– gët ë piny ka kuën në thukul ë yik ñek, juääc (këde raan abën), thukul tö nhom tuej ku jaama.
- **Tëde rëer**–jur ë yötic ka yüc ë baai ka bak de yöt.
- **Yök de ka luui de konykony**– cit tööu de wëu ka tamin, konykony ye abëk akuma ke gam, konykony ë cãth, ka jam, konykony ë kóc nonj kakën cïk kueen ka cit kóc cï lönj kueen, dïktor ka kóc ë këk cienj looi , konykony ye yän yenë ke cam thin gam, adukään ka yän yenë ke pol thin.
- **Lo në yän yenë mat kekë kóc kök**– cit tai yic, mëktëep akuma, yän ë ciëm, yööt ë nin de kamaan ka thuukdit yen ëke yëc thin.

Ye tilroor ë kuët kök ñu?

Tilroor ë kuët kök ee tuöl na cï raan luöl yaan ke cie thöönj ë nhom kekë raan d thöönj kek në wët yen raan ë kuat dö, cit , kuan bëëi yïn, pandö ka raan ë kóc lik ka nonj köu bën pandö. citmen, yen alëu bï ya ‘ tilroor kënë tööu köl’ na raan muk jur ë yööt yic roor kuec bi baai juöric raan në wët ye yen raan ë kuat dö ka wët ë cïn ë dël.

Tilroor ë kuët kök ee tuöl aya të nonj yen lönj ka ajuieer ë luoi cï tääu piny yen thönghom tënë raan abën kua anonjic yaanj tënë kóc ke kuat tönj wët yen raan ë kuat dö, cit , kuan bëëi yïn, pandö ka raan ë kóc lik ka nonj köu bën pandö. Kãn aye cuöl ‘ tilroor cï tööu köu’. citmen, yen alëu bï ya tilroor cï tööu köu na ye të lueel akutnhom cï luööl yen yän kóc cï luööl acie dhil bïk ya cienj akum ë nhom ka kök yen ëke nhïim kum ë luoi yic, cïmen lëu bï nanj yaanj tö thin tënë kóc lik ë kuët kök.

Ye män ë kuët kök ñu?

.

Yen awëc në lõnjic ba kënj ya looi ë juääc yic në kuer atekthok ca tääu në kuat, cõt, baai ka të bii raan ka akut ë koc thïn kôu yen læu bi **raan dö raac puöu, læt, yörguöp ka riëëc**

Cõt men män ë kuët kök alëu bi nañ :

- ka cï göt ë enternet yic ye koc kök rac puöth , nañjic yän akutnhïim yenë teer thïn, yän yenë göt thïn, yän yenë ke röt nyic thïn ku yän yenë ke bïdooth rom thïn
- ka cï göt ka thuraa ye koc kök rac puöth në kë cï gät ayeer cïtmen de awërej ë cieel de wël yam, magadhën ka awërak yenë kë looi luëel thïn.
- jam ë wël rac kök puöth në thää cï juääc ye nhom kut
- ka cï göt ye læët në yän ye juääc ke röm, cõt adukän, yän ë luoi, tai yic, ka yenë ke cath ku thukulic
- ka cï göt ye læët në yän ë pol ë koc ë pol, koc daai, koc ëke puöc ku koc muk mëktäap.

Të cï tæk ë koc rac puöth cï tääu në kuët kök cie awëc në lõnj?

Lõnj de RDA aköör bi yic yenë jam ë nholmääu (' nholmääu ë jam') ku yic de rëer keyi lääu tënë män ë kuët. Lõnj de RDA ee ka böth käk luëel lon ye kek awëc ë lõnjic na yeke "**looi apuöth ku puön locar**" në :

- **lon ë tëët ku këër-** cïtmen, pol yenë këk ë koc ë kuat kök nyuöoth thïn në raan yen looi pol .
- **Wël cï göt, gät ayeer, kë kuanyic ka ateer loi në yith ë piöc ka wët de këk ë pïr-** cïtmen, kuënyic ku ateer wël ajuieer ë juääc cït bën, cienjienj kuöt ka ajuieer loi thok ë akut tök.
- **luëel ë balak lócök ku lenyip në wël kek puöth kekë juääc-** cïtmen, balak lócök në awërej ë wël ë yam yic në biäk de ka ye koc ë kuët kök rac puöth.
- **luëel ë wët lócök, na yekë luëel ye këne ñek ye yök keye yic.**

Yenju læu bi yän looi na yök tilroor ka män ë kuët kök?

Yïn alëu ba göör ë kuer luëel emitönjë kekë raan ka koc ë kek tö thïn.

Na kän akën yen thöl ë luoi, ka ye yïn yök ka cie læu ba kän looi, yïn alëu ba dhulum looi tënë akutnhom de Australian Human Rights Commission (Akutnhom de koc Australia ye Yith ë Raan kuanycök). Yïn alëu ba rot göör raan nyic lõnj aya, raan luëel wëtdu, ka akutnhom ë tacjiir bik dhulum looi ë nyindu yic.

Yen acïn wëu yeke nyaai ba dhulum looi tënë Akutnhom.

Dhulumdu aköör bi tö ke cï göt. Akutnhom anöj poom læu ba thiöñj ku tuöc yook në kë yenë awërak tuöc ka pakth ka alëu ba dhulum tuöc ë lanyic në webthiaat da yic. Na yïn acie læu ba dhulum du göt, yök alëu buk yïn kony.

Të bī dhulumdu luui yen apuoth bī dhil ë göt ke dhuk ka teerë nhīim në kënë cī rōt looi yen luui yīn ë dhulum në biāk de tilroor ye awēc ë lõjic ku yīn adhil ba kē cī rōt looi abēn lueel në loõjdu nõjic kē cī tuõl, nin ku tēno yen cī yen tuõl thīn ku yeja cī rōt mat thīn.

Dhulum alēu bī looi ë kuat ë thoñic. Na kōor raan ë wēl geeric ka raan ë thok waaric, yok alēu buk ë kån juiir.

Ye tēnō lēu bī yēn lēk juēc yōk thīn?

Australian Human Rights Commission's (Akutnhom de kōc Australia ye Yith ë Raan kuanycōk) aye cōl në kāk :

Telepun

National Information Service: 1300 656 419 or (02) 9284 9888
TTY: 1800 620 241 (toll free)
Fax: (02) 9284 9611

Kē yenē awērak tuōōc

GPO Box 5218
Sydney NSW 2001

Ē laanyic

Imeil: infoservice@humanrights.gov.au

Webthiaat: www.humanrights.gov.au

Yīn alēu ba dhulum looi ë laanyic

www.humanrights.gov.au/complaints_information/online_form/index.html.

Na cī yīn miñ ka cie piñ apuoth yīn alēu ba yok cōl në TTY ë 1800 620 241. Na kōor yīn raan ë Auslan interpreter (raan ë jam ë miñ waaric), yok alēu buk ë kån juiir.

Na cī yīn cōor ka cie ye daai apuoth, yok alēu buk lēk gam në kuēr kōk në thiēc den.

Yān yenē ke cōōt tēnē dhuluum ke mǎn ë kuēt kōk

Na diēer yīn në biāk de akōlkōl ë kōc rac puōth në midie yic, wēl ciēl ēke aliiric ka në laanyic, yīn alēu ba dhulum looi tēnē Australian Communications and Media Authority (ACMA) (akutnhom ë jam de kōc Australia ku midie); akutnhom ajuicēer ë leec ë kēñ ; akutnhom de kōc Australia ye wēl caal në akōlkōl ye yāth ayeer në awēreñ ë lēk. Yīn alēu ba dhulu, looi aya tēnē Raan tuēñ yenē kēñ gāt ayeer ka Raan muk manēthēma de midie.

Na diēer yīn në biāk kēk ë kōc rac puōth tēnē kōc akethnhīim, yīn alēu ba lo tēnē Community Justice Centre bīk yī kony luk de kē wāac , ka Department of Housing (Mēkēm ë Yōōt) na rēer yīn tēde yōōt ë juāac.

Na cī yīn riāac tōñ bī luõl ka bī riēñ tōñ loor në bolīth.

Luup ë nhom në lõjic abēn

Na ye tak lon bī yīn dhulum looi, yīn alēu ba gōör nē luup ē nhom de lōŋ ka cōl akutnhom dun ē taçjiir. Yān ē koc ē baai ke konykony ē lōŋ alēu bī luup ē nhom cīn wēu yeke nyaai nē biāk de tilroor ku buōōi. Ka yenē jam kekē mēktēm dun de lōŋ ē koc ē baai thiök alēu bī yök nē www.naalc.org.au/directory.

Jai ē rōt: Lēk tō nē awērenj ē yith kānic aci juiir kake ye kēk ē nyuuth kēpēc. yen acie degēer de luup ē nhom ē lōŋ.